

PÄÄTÖS

Annettu julkipanon jälkeen 11.4.2019 KaivNro: 1852

PÄÄTÖS KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

Kaivospiirin haltija Mondo Minerals B.V.
Amsterdam
Alankomaat

Yhteystiedot:

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

puh. 010-56211

Kaivospiiri Vuonos (KaivNro 1852)
Sijainti Outokumpu (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa Mondo Minerals B.V. :lle päätöksen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä koskien Vuonos -kaivospiiriä (KaivNro 1852).

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Peruste määräysten tarkistamiselle

Kuulemisen peruste: KHO päätös 22.11.2017 (Dnro 1217/1/16).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on päätöksellään 24.6.2014 antanut Vuonoksen kaivospiiriä koskien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden antaman päätöksen 21.3.2016 (nro 16/0079/3) mukaisesti päätöksen 24.6.2014 lupamääräys 3 on kumottu ja palautettu Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon uudelleen käsiteltäväksi. Mondo Minerals B.V. valitti päätöksestä. KHO antoi päätöksen 22.11.2017 (Dnro 1217/1/16). Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Kaivosviranomaisen kuulutti ja käsitteli uudelleen päätökseen 24.6.2014 liittyneen lupamääräyksen 3.

Kuulemisen peruste on ollut kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 108 § ja 109 §.

Kaivosviranomaisen katselmus Vuonoksen kaivospiirillä 22.5.2018

Kuulemisasiakirjassa esitettiin ote kaivosviranomaisen katselmuksesta Vuonoksen kaivospiirillä 22.5.2018. Kaivosviranomaisen toteaa tämän päätöksen ratkaisuun liittyen muistiossa esitettyihin kohtiin seuraavaa:

A) Vuonoksen kuparikaivokseen liittyvät toiminnot ja pääsy kaivokseen

Suoritetun karttatarkastelun ja maastotarkastuksen perusteella avolouhos ja maanalaisen kaivoksen sisäänmenotunneli (lähtee avolouhoksesta) sekä ilmanvaihtonousut ja nostokuilu eivät sijaitse Vuonoksen kaivospiirin alueella.

Vanhan kaivostoiminnan osalta kaivospiirin alueella sijaitsee primaarimurskalta (primaarimurska ei sijaitse kaivospiirin alueella) tuleva maanpäällinen koteloitu malminkuljetushihnatunneli sekä sen jatkona oleva sekundaarimurskarakennus ja malmisiilot. Edellä mainitut rakennukset tai rakennelmat sijaitsevat kuitenkin yhtiön omistamilla kiinteistöillä ja näistä rakennuksista malmisiilot ovat yhtiön käytössä. Yhtiön tulee näiden osalta varmistaa, että ne ovat yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa, mutta ne eivät kuulu kaivoslain nojalla määrättävän kaivosvakuuden piiriin, koska niitä ei määrätä purettavaksi.

Vuonoksen kaivospiirin alueella ei sijaitse käytännössä kulkuyhteyttä vanhaan Vuonoksen maanalaiseen kaivokseen, joten kaivokseen pääsyn estämiseksi ei tarvita kaivoslain mukaista kaivosvakuutta. Rikastamon alakertaan tulee putkikanaali avolouhoksesta, jolla säädetään vanhan avolouhoksen vedenpintaa. Vettä käytetään tarvittaessa jäähdytysvetenä. Putkikanaalin purkamista ei tässä vaiheessa edellytetä, koska se sijaitsee suurelta osin kaivospiirin ulkopuolella.

B) Vedenottoon Viinijärvestä, vedenpoistoon Sysmäjärveen ja muuhun vesienkäsittelyyn ja palautuslinjoihin tai rikastushiekka-altaan vedenkäsittelyyn liittyvät putkilinjat

Kaivosvakuudella katetaan Viinijärven raakavesilinjan sulkeminen ja käytöstä poistaminen sekä pumppaamon purkaminen ja pumppaus- ja ilmauskaivojen (11+11 kpl) poistaminen, mutta ei putkilinjojen purkamista (putkilinjat ovat jätelain mukaista jätettä).

C) Pielis Invest Oy:n rakennukset ja toiminnot kaivospiirin sisällä

Yhtiö omistaa toimintoihinsa liittyvät maa-alueet ja siellä sijaitsevat kiinteistöt. Pielis Invest Oy vastaa itse omista maa-alueistaan ja niillä sijaitsevista rakennuksista, ellei yksityisoikeudellisissa sopimuksissa ole muuta sovittu. Pielis Invest Oy:n toiminnot eivät kuulu kaivoslain nojalla määrättävän kaivosvakuuden piiriin.

D) Outokummun Energian sähkömuuntamo

Muuntamo sijaitsee Outokummun Energian kiinteistöllä ja muuntamon omistaa ko. yhtiö, joten sähkömuuntamo ei kuulu kaivoslain nojalla määrättävän vakuuden piiriin.

E) Kaivospiirillä sijaitsevat rakennukset ja rakennelmat (vanha varastohalli, sakeuttimet, rikastamo, talkkitechtaat ym.)

Rakennukset ja rakennelmat sijaitsevat yhtiön omistamilla kiinteistöillä. Yhtiön tulee näiden osalta varmistaa, että ne ovat yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa. Rakennuksien ja rakennelmien osalta ei määrätä asetettavaksi kaivoslain mukaista vakuutta.

F) Ns. vanha sivukivikasa

Sivukivikasa, jonka eteläinen osa sijaitsee kaivospiirin sisällä, mutta Pielis Invest Oy:n mailla, ei kuulu kaivosvakuuden piiriin.

G) Autovaaka

Autovaaka sijaitsee osittain yksityisen maanomistajan mailla, joten sen purkamiskustannus huomioidaan kaivosvakuutta arvioitaessa.

H) Rautatie ja ratapiha

Liikennevirasto on lausunnossaan todennut, että se omistaa ja kunnossapitää kaivosalueelle johtavaa teollisuusraidetta, lukuun ottamatta radan loppupäässä sijaitsevaa kaivosyhtiön hallussa olevaa yksityisraidetta. Liikenneviraston hallussa olevalle rataosuudelle määrätään asetettavaksi kaivosvakuus.

Kaivosyhtiön esitys Vuonos -kaivospiiriä koskevasta vakuuden suuruudesta ja lajista

Vuonos -kaivospiirin katselmuksessa 22.5.2018 esitetyt kohdat B ja G :

B) Vedenottoon Viinijärvestä, vedenpoistoon Sysmäjärveen ja muuhun vesienkäsittelyyn ja palautuslinjoihin tai rikastushiekka-altaan vedenkäsittelyyn liittyvät putkilinjat:

Kaivosyhtiö esitti vakuutta kaivojen ja sekä Viinijärven pumppaamon purkamiseen, mutta ei putkirakenteiden purkamiseen, koska ne sijaitsevat 2,5-3 m:n syvyydessä maanpinnasta. Putkirakenteiden purkaminen aiheuttaisi yhtiön

esityksen mukaan tarpeetonta haittaa niin metsä-, pelto- kuin asuinkiinteistöille. Kaivamisen sijaan yhtiö esitti kaivojen poistamisen yhteydessä tapahtuvaa putkilinjojen sulkemista ja käytöstä poistamista.

Viinijärven raakavesilinja:

1 kpl pumppaamo
11 + 11 kpl ilmaus- ja tyhjennyskaivoja

Vakuuden suuruus 40 000 euroa.

G) Autovaaka

Autovaaka sijaitsee osittain yksityisen maanomistajan mailla ja yhtiö esitti sen purkamista toiminnan päätyttyä.

Vakuuden suuruus 10 000 euroa.

Muuta:

Lisäksi kaivosyhtiö esitti rakennusten ja kulkuyhteyksien yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon saattamiseen 10 000 euron vakuutta.

Kokonaisuudessaan kaivosyhtiö esitti vakuuden suuruudeksi 60 000 euroa ja vakuuden lajiksi omavelkaista pankkitakausta.

Kaivosviranomaisen uudet lupamääräykset ja perustelut

Tämän päätöksen lupamääräykset korvaavat 24.6.2014 annetut määräykset.

Kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan, mitä kaivoslain 2011 6, 17, 18, 97, 101 ja 108—111 §:ssä, 11 ja 13—15 luvussa sekä 171 ja 172 §:ssä säädetään.

Lupamääräys 1

Kaivosluvan haltijan on asetettava 80 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

Kaivosvakuudella katetaan seuraavaa :

1. Viinijärven raakavesilinjan sulkeminen ja käytöstä poistaminen sekä pumppaamon purkaminen ja pumppaus- ja ilmauskaivojen (11+11 kpl) poistaminen.

40 000 euroa.

2. Autovaakan purkaminen.

10 000 euroa.

3. Liikenneviraston rataosuus.

20 000 euroa.

4. Rakennusten ja yleisten kulkuyhteyksien saattaminen yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon.

10 000 euroa.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 2

Lupamääräykset tarkistetaan 1.1.2029. Mikäli kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan oleellisia muutoksia, tarkistusväliä voidaan aikaistaa.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta> sekä Outokummun kaupungin ilmoitustaululla. Asiasta tiedotettiin myös Outokummun Seutu -lehdessä. Asia kuulutettiin 11.10.2018 ja on ollut nähtävillä 12.11.2018 saakka. Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet on tulut toimittaa viimeistään 12.11.2018.

Lausuntopyynnöt

Asiasta lähetettiin lausuntopyynnöt 11.10.2018 Outokummun kaupungille, Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle, Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle, Liikennevirastolle, Pielis Invest Oy:lle ja Outokummun Energia Oy:lle.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet

Lausunnon antoivat Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto sekä Liikennevirasto. Lausunnot on esitetty liitteessä 2.

LAUSUNNOT

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto (lausunto on annettu 5.11.2018)

Lausunnossa on esitetty otettavaksi kaivosvakuuden piiriin seuraavat:

- kaivospiirialueella sijaitsevien rikastushiekkajäämien ja sivukivialueiden jälkihoitotoimenpiteitä varten (haitallisen pölyämisen ja vesistövaikutusten ehkäiseminen, maisemointi ja jälkiseuranta) tulee asettaa kaivoslain mukainen riittävä vakuus
- kaivostoiminnassa likaantuneen maaperän jälkitoimia varten tulee asettaa kaivoslain mukainen vakuus
- vedenottoa ja jätevesien johtamista varten rakennettujen putkilinjojen (putkilinjat ovat jätelain mukaista jätettä) poistamisen osalta tulisi asettaa kaivoslain mukainen vakuus

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto (lausunto on annettu 26.10.2018)

Lausunnossa todetaan, että jos putkilinjoista ei ole todettu tai odotettavissa ongelmia, ne voisivat jäädä maahan ainakin niiltä osin kuin niiden poistaminen on maatalouden tai asutuksen sijoittumisen kannalta haitallista.

Liikennevirasto (lausunto on annettu 13.11.2018)

”Liikennevirasto esittää hallussaan olevalle rataosuudelle asetettavan vakuuden suuruudeksi 20 000 euroa”.

Kaivosyhtiön selitys (Kaivoslaki 621/2011 42 §)

Kaivosyhtiön selitys lausunnoista on esitetty liitteessä 2.

Kaivosviranomaisella ei ole kommentoitavaa kaivosyhtiön selitykseen.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

LAUSUNNOT

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

- rikastushiekkajäämien ja sivukivialueiden jälkihoitotoimenpiteitä varten (haitallisen pölyämisen ja vesistövaikutusten ehkäiseminen, maisemointi ja jälkiseuranta) tulee asettaa kaivoslain mukainen riittävä vakuus
- kaivostoiminnassa likaantuneen maaperän jälkitoimia varten tulee asettaa kaivoslain mukainen vakuus
- putkilinjojen poistamista varten tulee määrätä vakuus

Kaivosviranomaisen toteaa pölyämiskysymysten, sivukivialueiden ja likaantuneen maaperän jälkihoitotoimenpiteiden sekä jätelain alaisten putkilinjojen poistamisen kuuluvan ympäristölupamääräysten piiriin. Kaivoslain mukainen vakuus ei kata muun lainsäädännön nojalla annetuista määräyksistä aiheutuvia kustannuksia. Kaivosviranomaisen määrää kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteiden varmistamiseksi tarvittavan vakuuden suuruuden kaivoslain nojalla.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Kaivosviranomaisen ei määrää asetettavaksi vakuutta putkilinjojen poistamiseksi, koska kaivosviranomaisen toteaa jätelain alaisten asioiden kuuluvan ympäristöviranomaisten toimivallan piiriin.

Liikennevirasto

Kaivosviranomaisen viittaa lupamääräykseen 1.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lle, Outokummun kaupungille, Liikennevirastolle, Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle, Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Outokummun kaupungin ilmoitustaululla.
Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Outokummun Seutu -lehdessä.
Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä ei peritä maksua. Hallintolaki (434/2003) 52 § 3 mom.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla
Itä-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa
(586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin
pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 3 esitetystä
valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Hallintolaki (434/2003)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Terho Liikamaa
Ryhmäpäällikkö

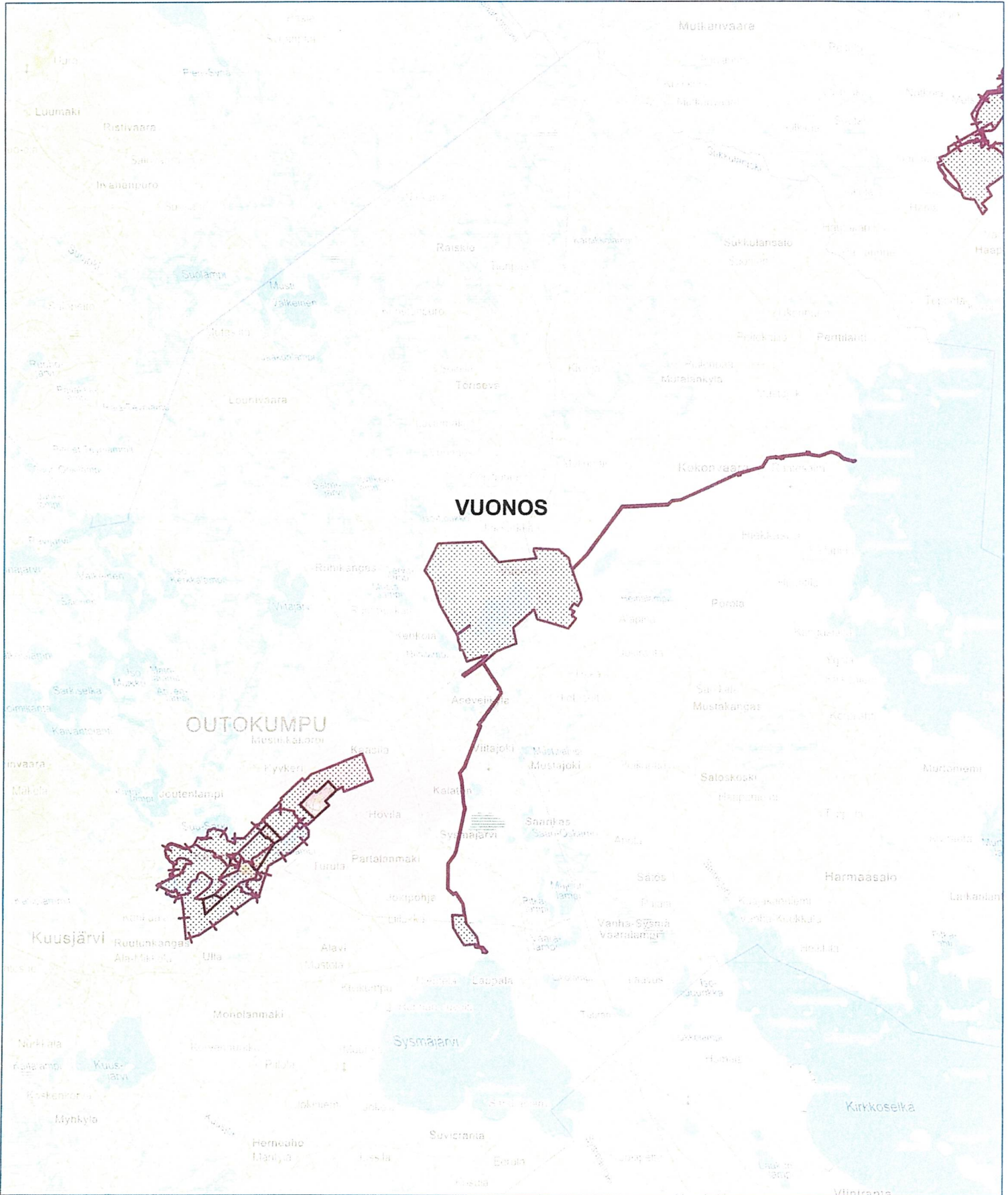
Ossi Leinonen
Johtava asiantuntija

LIITTEET 1. Kaivospiirin kartta
2. Annetut lausunnot ja hakijan selitys
3. Valitusosoitus
3. Lista asianosaisista

JAKELU Mondo Minerals B.V. Branch Finland
Maanmittauslaitos

TIEDOKSI Outokummun kaupunki
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Liikennevirasto
Säteilyturvakeskus
Asianosaiset

VUONOS -KAIVOSPIIRI

5.11.2018

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96101 Rovaniemi

Viite Lausuntopyyntö 11.10.2018, KaivNro 1852

**Kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla pyydetty lausunto
kuulemisasiakirjasta koskien kaivosluvassa annettavien yleisten ja
yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen,
Mondo Minerals B.V., Vuonos (Outokumpu)**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (myöhemmin ELY-keskus) lausuntoa koskien kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista (kaivoslaki 621/2011 62 §) lupamääräyksen 3 osalta, joka koskee kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten annettavaa vakuutta. Itä-Suomen hallinto-oikeus on 21.3.2016 (nro 16/0079/3) antamassaan päätöksessään kumonnut lupamääräyksen 3 ja palauttanut asian turvallisuus- ja kemikaalivirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus on 22.11.2017 antamallaan päätöksellään (Dnro 1217/1/16) pysyttänyt Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen.

Kaivoslain (621/10.6.2011) 108 §:n mukaan kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Kaivoslain hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp., s. 134) mukaan kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus. Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Kaivoslain mukainen vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.

Kaivoslain hallituksen esityksessä (s.134-135) nostetaan myös esille, että kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kaivoslain 143 §:n mukaan kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta,

siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet. Kaivoslain 144 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan harjoittaja saa pitää paikallaan kaivoksesta louhitut kaivosmineraalit sekä maan pinnalla olevat rakennuksen ja rakennelmat kahden vuoden ajan siitä, kun kaivostoiminta on päättynyt. Tämän jälkeen ne siirtyvät korvauksetta kiinteistön omistajalle, joka voi vaatia niiden poistamista toiminnanharjoittajan kustannuksella. Lisäksi 150 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan päätyttyä kaivostoiminnan harjoittaja vastaa edelleen kaivosluvassa annettujen määräysten tai kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettujen määräysten mukaisesti kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista.

Kuulemiskirjeen mukaan kaivosviranomaisen on suorittanut 22.5.2018 katselmuksen Vuonoksen kaivospiirillä. Katselmuksen perusteella kaivoslain 108 §:n mukainen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten asetettava vakuus näyttäisi muodostuvan kaivospiirin perusteella. Kaivoslain 108 ja 109 §:n mukaan sekä kyseisen lain hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp.) mukaan vakuuden määrää asetettaessa tulee ottaa huomioon kaivostoiminta sekä kaivoslain 15 luvun mukaiset jälkitoimenpiteet. Vakuuden tarkoituksena on kattaa ne kulut, jotka aiheutuvat lopetus- ja jälkitoimenpiteistä, jos kyseinen kaivos ei kykenisi niitä itse toteuttamaan.

ELY-keskus katsoo, että kaivosviranomaisen asettamassa kaivoslain 108 §:n mukaisessa vakuudessa tulisi ottaa myös seuraavat asiat huomioon, kun vakuuden määrää asetetaan. Mondo Minerals B.V. Branch Finlad:in Vuonoksen vanhan kaivoslain mukaisella kaivospiirillä sijaitsee toiminnassa oleva rikastamo, talkkitechdas ja rikastushiekka-alue. Kaivospiirin ulkopuolelle kartan mukaan jää avolouhos, josta otetaan edelleen vanhaan sopimukseen perustuen vettä nykyisen toiminnan prosessiin mm. Vuonosjokeen muuten tapahtuvan kaivosvesien ylivuodon ehkäisemiseksi. Kaivosvesien johtamiseen Vuonosjokeen ei ole ympäristölupaa.

Kuin myös Vuonoksen kaivospiirillä rikastushiekka-altaan itäpuolen metsässä on sulfidipitoista rikastushiekkaa ohuena kerroksena maanpinnassa. Alueelta puuttuu kasvillisuus tai se on laikkuista. Rikastushiekka-altaan vuoto on tapahtunut vanhan kaivostoiminnan aikana. Lisäksi vanhan kaivoksen kuparirikastetta on vielä edelleen kaivospiirin ratapihan välivarastoalueella. Tästä leviää ympäristöön tänäkin päivänä metallipitoista pölyä. Rikastejäämä on rapautunut ja siitä irtoaa pölyn lisäksi sadevetten metalleja ja rikkiä. Vaikutuksia on nähtävissä radan kuivatusojan pintaveden koostumuksessa. Magnesiittihiekkaa eli nykyisen toiminnanharjoittajan toiminnassa syntyvää rikastushiekkaa esiintyy rikastushiekan syöttöputken ympäristössä. Tämä vuoto liittyy ilmeisesti putkivuotoon nykyisen toiminnan aikana.

Lisäksi voidaan katsoa, että osittain kaivospiirillä sijaitsevat vanhan kaivostoiminnan sivukiven läjitysalueet KK1 ja KK3 ovat jälkihoitamattomia. Alueet ovat edelleen kasvillisuudesta paljaita. Nämä sivukivialueet on luetteloitu EU:n kaivannaisjätedirektiivin suljettujen ja hylättyjen vakavaa ympäristön pilaantumista tai ympäristölle mahdollista vaaraa aiheuttavien kaivannaisjätealueiden luetteloon. Ns. KAJAK II-hankkeessa

laaditun selvityksen¹ mukaiset suositukset ko. kaivannaisjätealuiden jatkotoimenpiteiksi ovat: Vuonna 2015 tehty sivukivialueiden nykytilaselvitys toi esille, että osassa sivukivialueita suotovedet ovat happamia tai lievästi happamia ja sisälsivät kohonneita nikkeli- ja rautapitoisuuksia. Suositeltavaa on selvittää, onko sivukiven jätealueiden Ni-pitoisilla valumavesillä Vuonosjoen veden laatua heikentävää vaikutusta vai puhdistuvatko valumavedet jätealueiden suotokohteisiin muodostuneilla kosteikoilla. Mikäli jätealueilla on lisäselvitysten mukaan vaikutusta Vuonosjoen veden kemialliseen laatuun, on syytä laatia lisäkunnostussuunnitelma nikkeli- ja rautapitoisuuden vähentämiseksi. ELY-keskus toteaa mm. Mondo Minerals:in suorittaman veloitettarkkailun perusteella, että Vuonosjoessa ylittyy asetuksen (1022/2006) mukainen nikkelin ympäristölaatuunormi, mikä edellyttää toimia kaivannaisjätealueilta tulevien päästöjen vähentämiseksi.

ELY-keskus katsoo, että kaivospiirialueella sijaitsevien rikastushiekkajäämien ja sivukivialueiden jälkitoimenpiteet, kuten haitallisen pölyämisen ja vesistövaikutusten ehkäisemistä, maisemointia ja jälkiseurantaa varten tulee asettaa kaivoslain mukaisesti riittävä vakuus. ELY-keskuksen käsityksen mukaan ko. jälkitoimet kuuluvat kaivosalueen nykyiselle haltijalle, vaikka alueet ovatkin jonkin muun tahon omistuksessa, kuten esimerkiksi ratapenkan kohdalla, sillä ne kuuluvat osaksi kaivostoimintaa. Tai ne ovat syntyneet jonkin muun toimijan toiminnassa, ellei toiminnanharjoittajalla ole asiasta esittävä muuta selvitystä. Vanhan kaivoslain mukaiset kaivospiirit ovat siirtyneet aikanaan toimintoihin, kaivannaisjätteisiin ja jätealueisiin edelliseltä toiminnanharjoittajalta nykyiselle, eikä näitä koskien ole asetettu muun lain nojalla vakuuksia. On myös mahdollista, että myös muualla kuin mainituilla alueilla on kaivostoiminnassa likaantunutta maaperää, joka edellyttää toiminnan loppuessa vastaavia jälkitoimia. Myös näiden varalle tulisi määrätä vakuus. Edellä mainitut jälkitoimenpiteet voidaan katsoa kuuluvan kaivoslain mukaisen vakuuden piiriin.

ELY-keskus katsoo myös, että toiminnan loppuessa tulee poistaa vedenottoa ja jätevesien johtamista varten rakennetut putkilinjat ja tätä varten tulisi asettaa myös riittävä vakuus. Kyseiset putkilinjat ovat jätelain mukaista jätettä, niiden käytön loppumisen jälkeen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toiminnanharjoittajan tulee toiminnan loppuessa poistaa nämä putket. Myöskin näiden toimien voidaan katsoa olevan kaivoslain mukaisen vakuuden piirissä.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Mari Heikkinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Ari Heiskanen. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla.

¹ Tornivaara, Anne - Räisänen, Marja-Liisa - Kovalainen, Heikki - Kauppi, Sari: Suljettujen ja hylättyjen kaivosten kaivannaisjätealueiden jatkokartoitus (KAJAK II). Suomen ympäristökeskuksen raportteja 12/2018. [<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/235617>] s. 137-139.

Tämä asiakirja POKELY/47/07.00/2014 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/47/07.00/2014 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Heikkinen Mari 05.11.2018 14:19

Ratkaisija Heiskanen Ari 05.11.2018 12:43

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kirjaamo(at)tukes.fi

Lausunto
Nykänen/MW

148/03.05.00.00/2018

26.10.2018

Kuulemisasiakirja 11.10.2018

Kuulemisasiakirja kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen (kaivoslaki 621/2011 62§)

Tukes lähettää Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle kuultavaksi Outokummun Vuonoksen (KaivNro 1852) kaivospiiriä koskien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Kuulemisperusteena on kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvä vakuus ja muut lopettamiseen liittyvät velvollisuudet. Kaivospiirin haltija on Mondo Minerals B.V.

Vuonoksen kaivospiirin ydinalue on merkitty maakuntakaavaan merkinnällä EK eli kaivosalueet.

Tukes on tarkastuksensa perusteella todennut, että kaikki vesienkäsittelyyn liittyvät putkirakenteet tulee purkaa pois niiltä kaivospiirin alueilta, jolla ne kulkevat muiden kuin kaivosyhtiön omistamilla mailla. Kaivosyhtiö esittää, että 2,5-3 metrin syvyydessä sijaitsevia putkilinjoja ei purettaisi, sillä ne aiheuttavat tarpeetonta haittaa metsä-, pelto- ja asuinkiinteistöille. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kommentoi, että jos putkilinjoista ei ole todettu tai odotettavissa ongelmia, ne voisivat jäädä maahan ainakin niiltä osin kuin niiden poistaminen on maatalouden tai asutuksen sijoittumisen kannalta haitallista.

Maakuntaliitolla ei ole muita kommentteja tai huomautettavaa Vuonoksen kaivospiirin vakuustarkasteluun.

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Risto Poutiainen
Vt. maakuntajohtaja

Jukka Nykänen
ympäristöasiantuntija

13.11.2018

Tekniikka ja ympäristö / Väylänpito
Soile Knuuti

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö 11.10.2018

Outokumpu Vuonoksen rikastamon ja kalkkitehtaan ympäristöluvan muutos

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Liikennevirastolta lausuntoa Mondo Minerals B.V.:n Outokummun Vuonoksen rikastamon ja kalkkitehtaan ympäristöluvan muutokseen liittyvästä asiasta, jossa tarkistetaan kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta tarpeelliset määräykset.

Vuonoksen kaivospiirillä on pidetty kaivosviranomaisen katselmus 22.5.2018. Tällöin on todettu, että kaivospiirin sisällä sijaitsee Liikenneviraston omistuksessa oleva rautatiekisko ja alue on Liikenneviraston omistuksessa. Liikennevirasto toteaa, että Liikennevirasto omistaa ja kunnossapitää kaivosalueelle johtavaa teollisuusraidetta lukuun ottamatta radan loppupäässä sijaitsevaa Mondo Mineralsin hallussa olevaa yksityisraidetta.

Mondo Minerals esittää rakennusten ja kulkuyhteyksien yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon saattamiseen 10 000 euron vakuutta.

Liikenneviraston arvion mukaan 10 000 euroa ei riitä kattamaan radan kunnostamisesta aiheutuvia kustannuksia. Näin ollen Liikennevirasto esittää hallussaan olevalle rataosuudelle asetettavan vakuuden suuruudeksi 20 000 euroa.

vt. yksikön päällikkö

Susanna Koivujärvi

ympäristöasiantuntija

Soile Knuuti

Jakelu Liikenneviraston kirjaamo
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Tiedoksi Marketta Hyvärinen Liikennevirasto
Tuula Säämänen Liikennevirasto

Lausunto

2 (2)

LIVI/5760/03.01.02/2016

13.11.2018

Markku Ahtiainen
Laura Kuistio

Liikennevirasto
Liikennevirasto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Asian LIVI/5760/03.01.02/2016 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus

Soile Knuuti

13.11.2018 11:39:44

Proxy

13.11.2018 11:39:23

Susanna Koivujärvi

13.11.2018 13:55:47

Proxy

13.11.2018 13:55:21

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland

Sotkamo Plant
P.O. Box 603
FI-87101 Kajaani
Finland
Tel +358 (0)10 562 11
Fax +358 (0)10 562 1304
info@mondominerals.com
www.mondominerals.com
Domicile/Kotipaikka
Sotkamo
Business ID/Y-tunnus
2137749-9
VAT No FI21377499

Asia Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine Vuonoksen kaivopiirin (KaivNro 1852) yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin

Yhteyshenkilö Ilari Kinnunen
Puhelin +358 50 464 9554
Sähköposti ilari.kinnunen@mondominerals.com

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (myöhemmin TUKES) on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta (myöhemmin Mondo Minerals) vastinetta koskien yllä mainitussa asiassa jätettyjä lausuntoja.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot (3 kpl):

1. Pohjois-Karjalan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
2. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
3. Liikennevirasto

Vastineina lausuntoihin esitämme kunnioittaen seuraavaa:

1. Pohjois-Karjalan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Vastineessaan ELY-keskus toteaa, että kaivoslain mukaisessa vakuuden asettamisessa tulisi ottaa huomioon seuraavat asiat. Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n Vuonoksen vanhan kaivoslain mukaisella kaivospiirillä sijaitsee toiminnassa oleva rikastamo, talkkitehdas ja rikastushiekka-alue. Edelleen ELY-keskus toteaa, että kaivospiirin ulkopuolelle kartan mukaan jää avolouhos, josta otetaan edelleen vanhaan sopimukseen perustuen vettä nykyisen toiminnan prosessiin mm. Vuonosjokeen muuten tapahtuvan kaivosvesien ylivuodon ehkäisemiseksi. Kaivosvesien johtamiseen Vuonosjokeen ei ole ympäristölupaa. Lisäksi Vuonoksen kaivospiirillä rikastushiekka-altaan itäpuolen metsässä on sulfidipitoista rikastushiekkaa ohuena kerroksena maanpinnassa. Alueelta puuttuu kasvillisuus tai se on laikkuista. Rikastushiekka-altaan vuoto on tapahtunut vanhan kaivostoiminnan aikana. Lisäksi vanhan kaivoksen kuparirikastetta on vielä edelleen kaivospiirin ratapihan välivarastoalueella. Tästä leviää ympäristöön tänäkin päivänä metallipitoista pölyä. Rikastejäämä on rapautunut ja siitä irtoaa pölyn lisäksi sadeveten metalleja ja rikkiä. Vaikutuksia on nähtävissä radan

kuivatusojan pintaveden koostumuksessa. Magnesiittihiiekkaa eli nykyisen toiminnanharjoittajan toiminnassa syntyvää rikastushiekkaa esiintyy rikastushiekan syöttöputken ympäristössä. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että kaivospiirillä sijaitsevat sivukiven läjitysalueet KK1 ja KK3 ovat jälkihoitamattomia. ELY-keskus toteaa mm. Mondo Minerals:in suorittaman velvoitetarkkailun perusteella, että Vuonosjoessa ylittyy asetuksen (1022/2006) mukainen nikkelin ympäristölaatu-normi, mikä edellyttää toimia kaivannaisjätealueilta tulevien päästöjen vähentämiseksi. ELY-keskus katsoo, että kaivospiirialueella sijaitsevien rikastushiekkajäämien ja sivukivialueiden jälkitoimenpiteet, kuten haitallisen pölyämisen ja vesistövaikutusten ehkäisemistä, maisemointia ja jälkiseurantaa varten tulee asettaa kaivoslain mukaisesti riittävä vakuus. Lisäksi ELY-keskus pitää mahdollisena, että myös muualla kuin mainituilla alueilla on kaivostoiminnassa likaantunutta maaperää, joka edellyttää toiminnan loppuessa vastaavia jälkitoimia. Myös näiden varalle tulisi määrätä vakuus. ELY-keskus katsoo myös, että toiminnan loppuessa tulee poistaa vedenottoa ja jätevesien johtamista varten rakennetut putkilinjat ja tätä varten tulisi asettaa myös riittävä vakuus. Kyseiset putkilinjat ovat jätelain mukaista jätettä, niiden käytön loppumisen jälkeen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toiminnanharjoittajan tulee toiminnan loppuessa poistaa nämä putket. Myöskin näiden toimien voidaan katsoa olevan kaivoslain mukaisen vakuuden piirissä.

Vastine

Mondo Minerals toteaa, että kaivoslain (621/2011) mukainen vakuus asetetaan kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten. Sillä turvataan kaivosalueen kunnostaminen yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä louhittujen kaivosmineraalien ja rakennelmien ja rakennusten poistaminen. Vakuus asetetaan tiettyjen toimenpiteiden täyttämättä jättämisen varalta.

Mondo Minerals katsoo, että koska putkilinjat sijaitsevat 2,5-3m syvyydellä maanpinnasta putkirakenteiden purkamisen aiheuttaisi tarpeetonta haittaa niin, metsä- pelto- kuin asuinkiinteistöille. Mondo Minerals esittää kaivojen poistamisen yhteydessä putkilinjat suljetaan ja poistetaan käytöstä. Tämän vuoksi putkirakenteiden purkamiselle ei ole tarve asettaa vakuutta.

Muilta osin Mondo Minerals toteaa, että ELY-keskuksen muut mainitsemat asiat eivät kuulu nyt määritettävän vakuuden piiriin. Lisäksi Mondo haluaa huomauttaa, että Mondolla ei ole mitään vanhoissa tai voimassaolevissa sopimuksissa tai ympäristöluvuissa mainittuja velvoitteita vedenottoon tai veden käsittelyyn vanhalta avolouhokselta. Mondo Minerals katsoo, ettei kaivospiirin ulkopuoliset alueet kuulu Mondon vakuuksien piiriin, etenkin kun nämä alueet eivät ole olleet missään vaiheessa Mondo Mineralsin omistuksessa eikä käytössä.

2. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Mondo Minerals on esittänyt, että vesienkäsittelyyn liittyviä 2,5-3 metrin syvyydessä sijaitsevia putkilinjoja ei purettaisi. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteaa lausunnossaan, että jos putkilinjoista ei ole todettu tai odotettavissa ongelmia, ne voisivat jäädä maahan ainakin siltä osin kuin niiden poistaminen maatalouden tai asutuksen kannalta on haitallista.

Vastine

Mondo Mineralsilla ei ole huomautettavaa

3. Liikennevirasto

Lausunnossaan liikennevirasto toteaa, että kaivospiirin sisällä sijaitsee liikenneviraston omistuksessa oleva rautatiekisko ja alue on Liikenneviraston omistuksessa. Liikennevirasto omistaa ja kunnossapitää

kaivosalueelle johtavaa teollisuusraidetta lukuun ottamatta radan loppupäässä sijaitsevaa Mondo Mineralsin hallussa olevaa yksityisraidetta.

Liikenneviraston arvion mukaan 10 000 euroa ei riitä kattamaan radan kunnostamisesta aiheutuvia kustannuksia. Näin ollen Liikennevirasto esittää hallussaan olevalle rataosuudelle asetettavan vakuuden suuruudeksi 20 000 euroa.

Vastine

Mondo Mineralsilla ei ole huomautettavaa

Outokummussa 27.2.2019

Ystävällisin terveisin

MONDO MINERALS B.V.
Branch Finland

Anu Kemppainen

QHSE Manager Finland

Pasi Määttä

Head of Operations, Finland

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 13.5.2019.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

	Itä-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite:	Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio, sisäänkäynti Puistokadun puolelta
Postiosoite:	PL 1744, 70101 Kuopio
Puhelin:	029 56 42500, asiakaspalvelu 029 56 42502
Faksi:	029 56 42501
Sähköposti:	ita-suomi.hao(at)oikeus.fi Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.